

ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ

Актуальним питанням на сучасному етапі в Україні залишається охорона земель. Найважливішу роль у правовій охороні відіграє держава. Всім відомо, що земля є основним багатством української нації. Саме земельні ресурси і перебувають під постійною охороною держави.

Ці положення відображається в Земельному кодексі України, Законі України «Про охорону земель» від 19 червня 2003 року [1] та інших актах земельного законодавства.

Саме раціональне використання і охорона земель має неабияке значення в дослідженнях таких вчених як: В. Семчик, П. Кулинич, Г. Аксеньонок, В. Федорович, В. Носік, Н. Титова та інших [3]. Але проблема охорони земель від забруднення та псування потребують детального дослідження. Земельний фонд України становить 5.7 % території Європи. Проте недоцільне використання земель призводить до того, що ці ресурси втрачають свої цінності.

Еколого безпечне використання земельних надр, підвищення родючості невід'ємно пов'язане з науково-технічним прогресом, зростанням виробництва, що потребують залучення в господарське користування.

Правові норми охорони земель змістовно викладені у розділі 6 Земельного кодексу України, а саме у ст. 162: «Охорона земель – це система правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунту підвищення продуктивності земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення» [1].

Спираючись на науковий досвід минулого, потрібно дотримуватися наступних положень:

1) земля належить до природного ресурсу, а тому є середовищем існування інших об'єктів навколишнього світу, через що необхідним вважається дотримання вимог екологічної безпеки

2) земля – невід'ємна частина довкілля, збільшення якої неможливе ні за яких обставин, і використання земель для виробництва повинно мати обмежений характер [4].

Держава під час здійснення правової охорони земель виконує такі основні функції:

а) регулююча встановлює правила раціонального використання земельних ресурсів, нормативи допустимої експлуатації земель;

б) стимулююча запроваджує економічні стимули доцільного використання земель, які передбачені ст.205 Земельного кодексу України;

в) контрольна зводиться до здійснення відповідними органами державної влади та місцевого самоврядування державного контролю за використанням та охороною земель;

г) каральна встановлює санкції за порушення правил раціонального використання і охорони земель та їх застосування до порушників Земельного законодавства [2].

Охорона земельних багатств відбувається також шляхом рекультивациі порушених земель, що включає комплекс організаційних, технічних, біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності земель [4].

Земельні правопорушення залежно від конкретного виду об'єктів прийнято поділяти на дві групи: власне земельні правопорушення та земельні правопорушення екологічної спрямованості.

Таким чином, земельні ресурси можна використовувати як природний ресурс, основний засіб виробництва і територіальний базис, лише враховуючи науковий досвід, обґрунтованість та раціональність [1].

Отже, сучасне суспільство неможливо уявити без використання природних ресурсів, які, безперечно, є основою матеріального виробництва. Проте користувачі завжди повинні дбати про забезпечення раціонального використання земельних ресурсів.

Список використаних джерел

1. Земельне право: Підручник для студентів юрид. спеціальностей вищих навч. закладів / За ред. В.І Семчика і П.Ф. Кулинич. – К.: Видавничий дім “Ін Юре”, 2009.

2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. № 3-4. Ст. 27.

3. Кудінов В.О. Правове регулювання земельних відносин в умовах євроінтеграції / В.О. Кудінов // Наукові здобутки на шляху до удосконалення правової системи: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 6 жовтня 2009 р.). – Тернопіль: Україна, 2009.

4. Правове забезпечення охорони ґрунтів та використання земельних ресурсів Закарпаття. Ю. Фекета, М. Фекета. Видавництво УжНУ» Говерла», 2013.

5. Хавар Ю. Особливості оцінки вартості лісових земель та лісових ресурсів / Ю. Хавар // Геодезія, картографія і аерофотознімання : український міжвідомчий науково-технічний збірник / Міністерство

освіти і науки, молоді та спорту України, Національний університет «Львівська політехніка» ; відповідальний редактор К.Р. Третяк. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – Випуск 70.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Годованюк А.Й.